

Didaktický test 6

klíč na s. 144

Test patří k **druhé úrovni obtížnosti**. Svou konstrukcí odpovídá ilustračnímu testu zveřejněnému Centrem pro zjišťování výsledků vzdělávání na jaře 2016 a přijímacímu testu zadanému v rámci pokusného ověřování organizace přijímacího řízení v témže roce, jeho obtížnost je však vyšší. Obsahuje **30 úloh**; u každé z nich je uvedeno, kolik bodů za ni lze získat. Celkové maximální bodové hodnocení je **50 bodů**.

Na řešení máte **60 minut**. Při práci smíte používat jen psací potřeby. Odpovědi vpisujte přímo do testu, příp. i do záznamového archu (je ke stažení na www.didaktis.cz; pokyny k vyplňování najdete na s. 9).

Upozorňujeme vás, že kopírování a rozšiřování kopií této knihy nebo jejích částí (a to i pro vzdělávací účely) bez svolení majitele práv je nezákonné a může být trestné.

Úloha 01

Ve které z následujících vět je pravopisná chyba?

1 bod

- A) Pohádkový výlet na loďce si přímo vysnila.
- B) Pravý včelý med se dnes rozprodal jako první.
- C) Nový kovový stojan s rozpisem vysílání někdo zlomil.
- D) Únikový východ byl zastavěn nábytkem na vyhození.

Úloha 02

Která z následujících možností nemůže být současně předložkou i předponou?

1 bod

- A) v
- B) k
- C) na
- D) pod

Úloha 03

Přiřadte ke každému z následujících textů (1–4) výraz (A–F), který **nejlépe vystihuje** charakter příslušného textu: (Každou možnost z nabídky A–F můžete přiřadit pouze jednou. Dvě možnosti zbudou a nebudou použity.)

max. 4 body

1. Martině – v upomínku na krásné letní dny strávené na Berounce – Eva
2. Jonáši,
přijďte, prosím, na 16.00 do DUHy na společnou generálku závěrečného večera oceněných.
3. Jani a Pétó,
musela jsem nečekaně odjet do práce. Večeři máte v ledničce, stačí krabičky ohřát v mikrovlnce a dát na talíř.
4. Milá Andreo,
dlužím Ti odpověď už od prázdnin, ale až si přečteš, co se dělo s naší fenkou Amber, určitě to zdržení pochopíš...

- A) dopis
- B) vzkaz
- C) žádost
- D) nabídka
- E) věnování
- F) napomenutí

Úloha 13

Ve kterém z následujících úseků TEXTU 1 se nejvíce projevuje pisatelova snaha o zdvořilé formulace?

- A) popřít to nemůžete
- B) že pro Vás mám překvapení
- C) zásilku laskavě zašlete doporučeně
- D) mohu Vám ty ruce poslat na dobírku

1 bod

Úloha 14

Uspořádejte jednotlivé části textu (A–E) tak, aby byla dodržena textová návaznost:

3 body

- A) „Hrajete si na Angličany?“ zvolala ze stromu Kobra. „Že polykáte koncovky...?!“ „Kdo je u tebe Angličan, Kobro?“ ohradili se z meze Tygr, Leopard a Chrt. „Nechtějí vypadat zženštile,“ poznamenala kolemjdoucí antilopa.
- B) Jednou potkaly Zebr, Žiraf a Želv na procházce neznámou Kozu a představily se jí:
- C) „Řekni á!“ A místo zubu vytrhl to **a** a hodil ho do potoka. „Vypláááchněte si...“ a **a** odplavalo po proudu do nedohledna... „Jací Angličani?! Co nechybí?! Jak zženštile? A jéje!“ došlo jim, „vždyť my nemáme **a**!“ zděsily se a začaly se ohlížet po cestě, ale **a** nikde.
- D) „Já jsem Zebr.“ „Já jsem Žiraf.“ „A já Želv.“ „Nechybí vám něco?“ ptala se Koza.
- E) Ve skutečnosti však Zebr, Žiraf a Želv o ničem nevěděly. Šly prostě jen od nového zubaře. Zubařem byl Zubr. Používal pokaždé stejný chyták:

(P. Nikl, Lingvistické pohádky)

1. 2. 3. 4. 5.

Výchozí text k úloze 15

Na trhu se oběvují firmy, které nabízejí ochutnávku hmyzí kuchyně i pro školy. Tvrdí, že hmyz je surovinou třetího tisíciletí, že jde o pochoutku, a navíc o potravinu zdravý prospěšnou. Kdo by neměl chuť zakousnout si pražené červy, kobylky, vášky nebo motýlí larvy či kukly? Svou roli prý hraje zvyk. Některé národy mají šváby na jídelníčku tak často jako my obyčejné rohlíky. Francouzi mají své vyhlášené hlemýždě, na Islandu jsou návštěvy poctěny hnijícím žraločním masem, Češi obvykle okouzlují olomouckými syrečky. Každá země má nějakou opravdu zvláštní laskomynu. Ale přece jen se zdá, že se u nás ještě chvíli ve školních jídelnách nedočkáme po tradičním knedlíku s vepřovým masem a zelím moučných červíků namísto moučníku.

(Didaktis)

Úloha 15

Najděte ve výchozím textu pět slov, která jsou zapsána s pravopisnou chybou, a napište je pravopisně správně:

max. 4 body

(Doporučení: Netipujte! Opravte pouze ta slova, u kterých jste si jisti, že jsou ve výchozím textu zapsána s pravopisnou chybou.)

Výchozí text k úlohám 16–19

Slovní úloha

V dubnu si chtěl Jonáš koupit nové horské kolo. Ještě v březnu stálo 12 tisíc, ale počátkem dubna obchod všechna kola zdražil o 20 %. Táta Jonášovi poradil, ať s nákupem počká na červen. A skutečně. V červnu obchod opět změnil ceny. Vyhlásil slevy, takže Jonáš nakonec vyhlédnuté kolo koupil ještě o 4 % levněji než kdyby je kupoval v březnu. O kolik procent slevnil obchod kola v červnu?

(Didaktis)

max. 2 body

Úloha 16

1. Vypište z výchozího textu tři slova souladná a napište k nim vhodné slovo nadřazené:

2. Vypište z výchozího textu dvě slova, která by správně měla být oddělena čárkou:

Úloha 17

Které z následujících tvrzení není v souladu s výchozím textem?

1 bod

- A) Výslednou částku, kterou Jonáš za kolo zaplatil, je možné odvodit od březnové ceny.
- B) Květnové ceny v obchodě s horskými koly odpovídaly šesti pětinám původní březnové ceny.
- C) Pro výpočet slovní úlohy je zásadní, že od Jonášova záměru koupit horské kolo k jeho koupi uplynulo čtvrt roku.
- D) Pro správné výpočty je důležité uvažovat o tom, že dubnové zdražení a červnová sleva mají odlišné základy pro výpočet ceny.

Úloha 18

Ve kterém z následujících slov je ve výchozím textu pravopisná chyba?

1 bod

- A) slevy
- B) slevnil
- C) vyhlásil
- D) vyhlédnuté

Úloha 19

Která z následujících možností uvádí správně přísudek první věty výchozího textu?

1 bod

- A) koupit
- B) chtěl si
- C) koupit si
- D) chtěl koupit

Úloha 20

Rozhodněte o každém z následujících názvů knih, zda obsahuje přívlastek neshodný (ANO), či nikoli (NE):

max. 2 body

- 1. Ivan Wernisch: Doupe latinářů
- 2. Stephen Leacock: Kanadské žertíky
- 3. Tereza Boučková: Šíleně smutné povídky
- 4. Aimee Benderová: Zvláštní smutek citronového koláče

ANO	☐	NE	☐
ANO	☐	NE	☐
ANO	☐	NE	☐
ANO	☐	NE	☐

Výchozí text k úlohám 21–24

Proč musí být deštníkáři

Kdyby nebyli deštníkáři,
nebyly by deštníky,
kdyby nebyly deštníky,
zmokli bychom jako slepice,
kdybychom zmokli jako slepice,
vypadali bychom
jako zmoklé slepice,
kdybychom vypadali
jako zmoklé slepice,
každý by se nám smál,
kdyby se nám každý smál,
kdekdo by se nám vyhýbal,
kdyby se nám kdekdo vyhýbal,
žili bychom jako kůl v plotě,
kdybychom žili jako kůl v plotě,
mohl by nás někdo vytrhnout,
rozsekat a spálit.
Proto musí být deštníkáři!

(J. Kolář, Co by sis přál)

Úloha 21 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá výchozímu textu (ANO), či nikoli (NE):

max. 2 body

1. Principem výstavby básně je řetězení vedlejších vět podmínkových a vět hlavních.
2. Celá báseň obsahuje jen jednu sloku o osmnácti verších v podobě jediného souvětí.
3. Nadpis nastoluje otázku, následující verše jsou formulovány jako vysvětlení a poslední verš argumentaci uzavírá, přičemž je formulován jako nová otázka.
4. V závěru básně vzniká hra s doslovně použitým obrazným pojmenováním, kdy je obrazné pojmenování *kůl v plotě* vzápětí vnímáno jako pojmenování přímé.

ANO ☐ NE ☐

ANO ☐ NE ☐

ANO ☐ NE ☐

ANO ☐ NE ☐

Úloha 22 Které z následujících tvrzení o slově *deštníkáři* z výchozího textu je pravdivé?

1 bod

- A) Slovní tvar *deštníkáři* obsahuje jednu předponu.
- B) Slovní tvar *deštníkáři* obsahuje dvojslabičnou koncovku.
- C) Slovo *deštníkář* vzniklo odvozováním ze slova taktéž odvozeného.
- D) Slovo *deštníkář* se ve výchozím textu objevuje ve dvou různých pádech.

Úloha 23 Najděte ve výchozím textu všechna podstatná jména a vypište je v základním tvaru:
(Opakující se slova napište pouze jednou.)

max. 2 body

Které z následujících dvojverší výchozího textu neobsahuje přirovnání?

1 bod

Úloha 24

- A) kdyby nebyli deštníkáři,
nebyly by deštníky
B) vypadali bychom
jako zmoklé slepice
C) kdyby se nám kdekdo vyhýbal,
žili bychom jako kůl v plotě
D) kdyby nebyly deštníky,
zmokli bychom jako slepice

Výchozí text k úloze 25

Při *borovém *pěvu by se *těží *blížili.

(Didaktis)

Úloha 25

Na vynechaná místa (*) ve výchozím textu je třeba doplnit s/z tak, aby byla věta pravopisně správně. Ve které z následujících možností jsou s/z uvedena v odpovídajícím pořadí?

1 bod

- A) z – s – s – s
B) s – z – s – s
C) z – s – z – z
D) s – z – z – z

Výchozí text k úloze 26

Haiku je lyrická báseň pocházející z Japonska. Japonština nepoužívá písmena, ale znaky – japonská báseň proto vypadá úplně jinak než naše. Kouzlo haiku je v tom, že japonští čtenáři ho můžou přečíst takřka na jeden pohled. Co mají japonská a česká haiku společné, je počet slabik ve verších – 5 v prvním, 7 v druhém a znovu 5 ve třetím – a pak to, že se v nich často píše o přírodě.

(R. Malý, Poetický slovníček dětem v příkladech, upraveno)

Úloha 26

Která z následujících básní neodpovídá definici haiku z výchozího textu?

1 bod

- A) Nad strništěm
vyšel svěží měsíc
připozdívá se
B) Nad městem vítr
a po něm plachetnice
– úzké listy vrb
C) Na prázdných lískách
hladoví ptáci chraští
uschlým lupením
D) Měsíční srpek
visí nad keřem šípku
– špičky tak ostré.

(Mijím se s měsícem: Výběr z českých a slovenských haiku)

1 bod

Úloha 27

Ve kterém z následujících novinových titulků je pravopisná chyba?

- A) Neobyčejné chvíle s přáteli
B) Vinobranní je skoro za dveřmi
C) Skalní stezky jako výzva pro zkušené páry
D) Vypít si ranní kávu s výhledem na horský masiv

Výchozí text k úloze 28

Když jsme zahajovali provoz, ceny vstupenek byly **nižší**, protože šlo o ceny **zavádějící**.
Teď už jsou v ceníku **pochopitelně** ceny **běžné**.

(ČT24, 16. 11. 2016)

Úloha 28

Které z následujících slov je ve výchozím textu zvoleno ve vztahu k celkovému sdělení chybně?

(Posuzované výrazy jsou ve výchozím textu zvýrazněny.)

- A) nižší
- B) běžné
- C) zavádějící
- D) pochopitelně

Úloha 29

Které z následujících slov má jiný kořen než ostatní uvedená slova?

- A) stavbaři
- B) statisíce
- C) zástavba
- D) postavení

Úloha 30

Přiřadte ke každému z následujících souvětí (1–3) odpovídající schéma (A–E):

(Každou možnost z nabídky A–E můžete přiřadit pouze jednou. Dvě možnosti zbudou a nebudou použity.)

1. Nevím, proč si mne tak oblíbila, kam se hnu, tam mne sleduje.
2. Nechci tu zůstat sám, zklamalo by mne, kdybyste mne teď chtěla opustit, protože jsem si na vás zvykl.
3. Jestli vám smím taky něco dát, tak tady přijměte prsten, který dostala moje matka zase od své matky a který jí celý život nosil štěstí.

